

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – В А Р Н А**  
**ФИНАНСОВО – СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ**  
**КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“**

---

Приета от ФС (протокол №11/25.04.2024г.):

Приета от КС (протокол №11/16.04.2024г.):

**УТВЪРЖДАВАМ:**

**Декан:**

(доц. д-р Даниела Георгиева)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСОВ КОНТРОЛ“

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и финанси“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>                                   | <i>ОБЩО (часове)</i> | <i>СЕДМИЧНА<br/>НАТОВАРЕНОСТ<br/>(часове)</i> |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:                                          |                      |                                               |
| т.ч.                                                        |                      |                                               |
| • ЛЕКЦИИ                                                    | 30                   | 2                                             |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/<br>лабораторни упражнения) | 45                   | 3                                             |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ                                      | 165                  | -                                             |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р Светлозар Стефанов)

2. ....  
(гл. ас. д-р Пламена Недялкова)

3. ....  
(гл. ас. д-р Христоско Богданов)

Ръководител катедра: .....  
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Надежда Попова-Йосифова)

## I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Финансов контрол“ е включена в учебния план на специалност „Счетоводство и финанси,” с цел студентите да се запознаят с организацията, методологията и инструментариума на финансовия контрол. Същността на контрола се разглежда от гледна точка на неговото място и роля в управленската система на предприятието, както и в неговия социален и икономически аспект.

Фокусът е насочен към теоретичните аспекти, информационното осигуряване, инструментариума на контрола, институциите за финансов контрол и системата от въздействие, на основата на резултатите от упражнен контрол.

С провеждането на семинарните занятия се цели студентите да придобият практически умения относно прилагането на средствата и способите на документалния и фактически контрол, както и да се запознаят с контролната дейност осъществявана от контролните институции, като Агенция за държавна финансова инспекция (АДФИ), Национална агенция за приходите (НАП) и Сметната палата.

Дисциплината има хибриден характер, в нейния обхват са включени тематични единици, в които се разглеждат правни, управленски, счетоводни и други въпроси, които са пряко свързани с контролната дейност. Прилагането на подобен подход в обучението по дисциплината „Финансов контрол“ дава възможност на студентите да получат комплекс от знания и умения, които впоследствие да могат да прилагат в реалната практика.

Посредством изучаването на дисциплината, студентите могат да придобият различни компетентности, по-съществените от които са: личностна (умение за критично мислене, умение за вземане на контролни решения, толерантност и зачитане на чуждото мнение и умение за учене); гражданска (развитие на ценностната система, възможност за пълноценно общуване с останалите членове на обществото) и предприемаческа (умения да създават, търсят и реализират възможности за осъществяване на нови идеи, с цел подобряване на контролната среда).

## II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

| №. по ред                                                                                          | НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ                                                                                         | БРОЙ ЧАСОВЕ |    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----|----|
|                                                                                                    |                                                                                                                            | Л           | СЗ | ЛУ |
| ТЕМА 1. Съвременни концепции за същността и развитието на финансовия контрол. Принципи на контрола |                                                                                                                            | 2           | 3  |    |
| 1.1                                                                                                | Концепции за същността и развитието на финансовия контрол. Влияние на новите дигитални условия върху контролната практика. | 1           | 2  |    |
| 1.2                                                                                                | Принципи на контрола.                                                                                                      | 1           | 1  |    |
| ТЕМА 2. Методически инструментариум на контрола                                                    |                                                                                                                            | 3           | 3  |    |
| 2.1.                                                                                               | Информационно осигуряване на финансовия контрол                                                                            | 1           | 1  |    |
| 2.2                                                                                                | Способи за документален контрол. Извадка. Видове извадки                                                                   | 1           | 1  |    |
| 2.3                                                                                                | Способи на фактически контрол                                                                                              | 1           | 1  |    |
| ТЕМА 3. Система от въздействие на основата на резултатите от упражнен финансов контрол             |                                                                                                                            | 3           | 4  |    |
| 3.1                                                                                                | Същност и нормативна регламентация на системата от въздействия за резултати от упражнен финансов контрол.                  | 1           | 2  |    |
| 3.2                                                                                                | Елементи на системата от въздействия. Видове отговорности и тяхната реализация.                                            | 2           | 2  |    |
| ТЕМА 4. Контрол, осъществяван от Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ)                  |                                                                                                                            | 2           | 2  |    |

|                                                                                         |                                                                                                   |           |           |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|--|
| 4.1.                                                                                    | Технология на контрола, осъществяван от АДФИ                                                      | 1         | 1         |  |
| 4.2.                                                                                    | Докладване                                                                                        | 1         | 1         |  |
| <b>ТЕМА 5. Контрол осъществяван от Национална агенция за приходите (НАП)</b>            |                                                                                                   | <b>4</b>  | <b>4</b>  |  |
| 5.1                                                                                     | История и нормативна регламентация на дейността на НАП.                                           | 1         | 1         |  |
| 5.2                                                                                     | Технология на данъчната проверка и данъчната ревизия.                                             | 2         | 2         |  |
| 5.3                                                                                     | Ревизионен доклад и ревизионен акт – възражения и обжалване.                                      | 2         | 2         |  |
| <b>ТЕМА 6. Система за контрол осъществяван от Сметната палата на Република България</b> |                                                                                                   | <b>2</b>  | <b>2</b>  |  |
| 6.1                                                                                     | Нормативна регламентация на Сметната палата на Р. България                                        | 2         | 2         |  |
| 6.2                                                                                     | Технология на одита от Сметната палата на Р. България. Докладване.                                | 2         | 1         |  |
| <b>ТЕМА 7 Контрол върху собствения капитал</b>                                          |                                                                                                   | <b>2</b>  | <b>3</b>  |  |
| 7.1.                                                                                    | Контрол върху основния капитал                                                                    | 2         | 2         |  |
| 7.2.                                                                                    | Контрол върху резервите                                                                           | 2         | 1         |  |
| <b>ТЕМА 8. Контрол върху дълготрайните материални активи (ДМА)</b>                      |                                                                                                   | <b>4</b>  | <b>10</b> |  |
| 8.1                                                                                     | Контрол върху наличността и техническото състояние на ДМА                                         | 1         | 3         |  |
| 8.2                                                                                     | Контрол върху увеличението на ДМА.                                                                | 2         | 4         |  |
| 8.3.                                                                                    | Контрол върху намалението на ДМА                                                                  | 1         | 3         |  |
| <b>ТЕМА 9 Контрол върху материалните запаси</b>                                         |                                                                                                   | <b>4</b>  | <b>8</b>  |  |
| 9.1.                                                                                    | Контрол върху доставките, първоначалната оценка, обезценката и наличността на материалните запаси | 1         | 3         |  |
| 9.2.                                                                                    | Контрол върху увеличението на материалните запаси                                                 | 2         | 2         |  |
| 9.3.                                                                                    | Контрол върху намалението на материалните запаси                                                  | 1         | 3         |  |
| <b>ТЕМА 10. Контрол върху паричните средства и безналичните плащания</b>                |                                                                                                   | <b>2</b>  | <b>2</b>  |  |
| 10.1.                                                                                   | Контрол върху паричните средства и касовите операции                                              | 1         | 1         |  |
| 10.2.                                                                                   | Контрол върху безналичните плащания                                                               | 1         | 1         |  |
| <b>ТЕМА 11 Контрол върху приходите, разходите и финансовия резултат</b>                 |                                                                                                   | <b>4</b>  | <b>4</b>  |  |
| 11.1.                                                                                   | Контрол върху разходите и приходите                                                               | 2         | 2         |  |
| 11.2.                                                                                   | Контрол върху финансовия резултат                                                                 | 2         | 2         |  |
| <b>Общо:</b>                                                                            |                                                                                                   | <b>30</b> | <b>45</b> |  |

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ**

| Но. по ред                               | ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА         | Брой     | ИАЗ ч.     |
|------------------------------------------|---------------------------------|----------|------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b>   |          |            |
| 1.1.                                     | Контролна работа                | 2        | 50         |
| 1.2.                                     | Домашна работа по зададена тема | 1        | 30         |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                                 | <b>3</b> | <b>80</b>  |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>        |          |            |
| 2.1.                                     | Изпитен тест                    | 1        | 85         |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                                 | <b>1</b> | <b>85</b>  |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                                 | <b>4</b> | <b>165</b> |

#### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

##### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Андреева, Анд., Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурителното законодателство, изд. Наука и икономика, 2011 г.
2. Димитрова, Р.и др. Финансов контрол, Университетско издателство „Наука и икономика“, Варна 2020
3. Донеv, К., и др. Теория на финансовия контрол, изд. Наука и икономика, Варна, 2010 г.
4. Динев, М. Контрол в социалното управление. София, Тракия-М, 1999.
5. Милър, Р., Съвременен вътрешен одит: Теория и практика, АСПРО, 2007 г.
6. Николова, Б., Колева, Б. Теория на финансовия контрол. Добрич : МАРТИНЕ, 2018, 288., ISBN(печатно) 978-619-7059-35-9
7. Николова, Б. Данъчен контрол : Технология, методика и модели. Добрич : МАРТИНЕ, 2019, 231., ISBN(печатно) 978-619-7059-38-0
8. Недялкова, П. Концептуални основи на финансовия контрол, София : ВУЗФ Св. Григорий Богослов, 2024, 340., ISBN(печатно) ISBN 978-619-7622-60-7 , ISBN(онлайн) 978-619-7622-62-1
9. Недялкова, П. Принципи на финансовия контрол, прилагани от Агенцията за държавна финансова инспекция [Principles of Financial Control, Applied by the State Financial Inspection Agency]. София : Акад. изд. Проф. М. Дринов, 2019, 191., ISBN(печатно) 978-954-322-957-4

##### **ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Андреева, А., Йолова, Г., Благойчева, Х., Александров, А., Банов, Х., Йорданов, З. Защита за индивидуалните субективни трудови права (на работника или служителя). Варна : Наука и икономика, 2020, 276.
2. Богданов, Х. Подходи за определяне ефективността на държавния финансов контрол. Счетоводство, анализ и контрол - теория и практика : Сборник доклади от научна конференция [на кат. Счетоводна отчетност при ИУ - Варна], Варна : Наука и икономика, 2007, 176-180., ISBN(печатно) 954-21-0294-6
3. Богданов, Х. Относно ефективността на контрола. Евроинтеграционните процеси и предизвикателствата пред стопанската отчетност, анализа и одита : Сборник доклади от международна научна конференция, Свищов : Акад. изд. Ценов, 2006, 438-442., ISBN(печатно) 954-23-0319-0
4. Йолова, Г., Андреева, А., Благойчева, Х., Димитрова, Д., Недялкова, П., Богданов, Х. Правни и икономически аспекти на държавния контрол за спазване на трудовото законодателство. Варна : Наука и икономика, 2022, 256., ISBN(печатно) 978-954-21-1131-3
5. Николова, Б. Административнонаказателната отговорност в сферата на финансовия контрол. Административно право - съвременни тенденции в правораздаването и доктрината : Сборник с доклади от национална кръгла маса, 20 април 2018, Варна : Наука и икономика, 2018, 99-114 ., ISBN(печатно) 978-954-21-0972-3
6. Недялкова, П. Принципи на финансовия контрол, прилагани от Агенцията за държавна финансова инспекция [Principles of Financial Control, Applied by the State

##### **НОРМАТИВНИ АКТОВЕ И ИНТЕРНЕТ АДРЕСИ:**

1. Закон за вътрешния одит в публичния сектор
2. Закон за данъците върху доходите на физическите лица
3. Закон за данък върху добавената стойност
4. Закон за държавната финансова инспекция

5. Закон за корпоративното подоходно облагане
6. Закон за Национална агенция за приходите
7. Закон за счетоводството
8. Закон за Сметната палата
9. Закон за независимия финансов одит
10. Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
11. Национални стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия
12. Международни стандарти за финансови отчети (МСФО)
13. Международни счетоводни стандарти
14. Институт на вътрешните одитори [www.iiabg.org](http://www.iiabg.org)
15. Международен институт на вътрешните одитори <http://www.theiic.org/>
16. Министерство на финансите, България <http://www.minfin.bg/>
17. Институт на дипломираните експерт счетоводители - България [www.ides.bg](http://www.ides.bg)